

GAB-214

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

March / April - 2017

Sanskrit : Paper-CC-607

(१) सांख्यकारिका: १-४३ (२) व्याकरणम्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ गभे ते त्रश कारिकाओ सभज्ञवो : १४
- (१) दुखत्रयाभिघाताज्जिज्ञासा तदपघातके हेतौ ।
दृष्टे साऽपार्था चेन्नैकान्तात्यन्ततोऽभावात् ॥
- (२) दृष्टमनुमानमाप्तवचनं च सर्वप्रमाणसिद्धत्वात् ।
त्रिविधं प्रमाणमिष्टं प्रमेयसिद्धिः प्रमाणाद्धि ॥
- (३) सत्त्वं लघु प्रकाशकमिष्टमुपष्टम्भकं चलं च रजः ।
गुरु वरणकमेव तमः प्रदीपवच्चार्थतो वृत्तिः ॥
- (४) एते प्रदीपकल्पाः परस्परविलक्षणा गुणविशेषाः ।
कृत्स्नं पुरुषस्यार्थं प्रकाश्य बुद्धौ प्रयच्छन्ति ॥
- (५) उभयात्मकमत्र मनः संकल्पकमिन्द्रियं च साधर्म्यात् ।
गुणपरिणामविशेषा नानात्वं बाह्यभेदाश्च ॥
- (६) सांसिद्धिकाश्च भाषाः प्राकृतिका वैकृताश्च धर्माद्याः ।
दृष्टाः करणश्रयिणः कार्याश्रयिणश्च कललाद्याः ॥
- २ सांख्यना आचार्योनी पंरपरा अने सांख्यसाहित्यनी यर्था करो. १४
अथवा
- २ सांख्यकारिकाभां आपेवी हलीलोने आधारे 'प३४'नुं अस्तित्व १४
सिद्ध करो.

- ૩ સાંખ્યમતવાદિઓ કેટલાં પ્રમાણો સ્વીકારે છે ? કયા-કયા તે ચર્ચો. ૧૪
- અથવા
- ૩ સાંખ્યકારિકામાં આપેલી દલીલોને આધારે 'પ્રકૃતિ'નું અસ્તિત્વ સિદ્ધ કરો. ૧૪
- ૪ ગમે તે બે પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : ૧૪
- (૧) ગુણત્રયમ્ ।
- (૨) ત્રિવિધમન્તઃ કરણમ્ ।
- (૩) સત્કાર્યવાદઃ ।
- (૪) પુરુષબહુત્વ ।
- ૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યમાં લખો : ૧૪
- (૧) સાંખ્યદર્શનના પ્રસિદ્ધ ગ્રંથોના નામ આપો.
- (૨) સાંખ્યદર્શનના પ્રવર્તક કોણ છે ? તેનો ઉલ્લેખ કયાં મળે છે ?
- (૩) સાંખ્યકારિકામાં કેટલી કારિકાઓ છે ?
- (૪) સાંખ્યકારિકા પરની કોઈપણ બે ટીકાનાં નામ આપો.
- (૫) આધ્યાત્મિક દુઃખના પ્રકારો કેટલા છે ? કયા-કયા ? તે શેના કારણે જન્મે છે ?
- (૬) પ્રકૃતિ-વિકૃતિ એટલે શું ? તે કેટલાં છે ?
- (૭) સતકાર્યવાદ કયા સિદ્ધાંત પર રચાયેલો છે ?
- (૮) ત્રણ ગુણ અને તેમનાં કાર્ય જણાવો.
- (૯) પ્રમાણ એટલે શું ?
- (૧૦) સમાસ શબ્દ સમજાવી અવ્યયીભાવ સમાસનું ઉદાહરણ આપો.
- (૧૧) નીચેના શબ્દોની સંધિ છોડો :
- નમસ્કારઃ, નીરવઃ, સંસ્કૃતમ્, શિક્ષાર્થી
- (૧૨) સમાસ ઓળખાવો :
- પીતામ્બરઃ, પञ्चवटी